

018 LUONTO ON MINULLE TÄRKEÄÄ

SANASTO JA RAKENTEET

Minulle on tärkeää -tuokion tavoittena on oppia ilmaisemaan omia arvoja ja mielipiteitä.

"Luonto on minulle tärkeää."

"Liikunta ei ole minulle tärkeää."

"Mikä on sinulle tärkeää?"

"Mikä ei ole sinulle tärkeää?"

TARVIKKEET

- maalarinteippiä ja tusseja nimilappuja varten
- sanastomonisteet jaettavaksi oppijoille
- opetuskuvat:
 1. on minulle tärkeää
 2. ei ole minulle tärkeää
 3. perhe
 4. koulutus
 5. terveydenhoito
 6. luonto
 7. ystävät
 8. rakkaus
 9. uskonnonvapaus
 10. vaatteet
 11. koti
 12. julkinen liikenne
 13. sananvapaus
 14. raha
 15. liikunta
 16. tasa-arvo

TUOKION KULKU

TERVEHDYKSET JA ESITTÄYTYMINEN

Ohjaaja ja apuohjaaja tervehtivät oppijoita: *"Tervetuloa, mukava nähdä!"* Istutaan piiriin ja esittäytytään. Ohjaaja osoittaa itseään ja kertoo nimensä: *"Minä olen..."*. Apuohjaaja tekee samoin ja osoittaa sen jälkeen vuoron piirissä seuraavana olevalle oppijalle. Kaikki esittäytyvät samalla tavalla. Jos ryhmäläiset eivät ole toisilleen tuttuja, tehdään nimilaput maalarinteipistä.

TAVOITTEET

Ohjaaja sanoo: *"Tänään opimme kysymään 'Mikä on sinulle tärkeää?' ja vastaamaan 'Perhe on minulle tärkeää'."*

SANASTON MALLINNUS

Ohjaaja näyttää yksitellen kaikki opetuskuvat ja sanoo kuvan sanan selkeästi ääneen. Toisella kerralla ohjaaja näyttää yhden kuvan kerrallaan apuohjaajalle, joka sanoo kuvan sanan. Ohjaaja pyytää käsieleillä oppijoita toistamaan. Toistetaan kaikki sanat vielä kerran: ohjaaja näyttää kuvan, sanoo sanan ja oppijat toistavat.

PUHUVAN SANAKIRJAN MALLINNUS

Ohjaaja esittelee sanakirjan: *"Tässä on... Hän auttaa"*. Apuohjaaja asettuu seisomaan ohjaajan taakse takaviistoon kämmen ojennettuna. Ohjaaja ottaa yhden opetuskuvan ja sanoo siinä olevan sanan. Toisen kuvan kohdalla ohjaaja esittää, ettei hän muistakaan sanaa. Ohjaaja koskettaa apuohjaajan (sanakirjan) kättä ja sanakirja sanoo oikean sanan, jonka ohjaaja toistaa. Näytetään vielä kerran.

SANASTON HARJOITTELU

Ohjaaja laittaa kaikki äsken harjoitellut opetuskuvat pinoon. Hän näyttää päällimmäistä kuvaa (esim. luonto) oppijoille ja sanoo kuvassa olevan sanan, oppijat toistavat. Ohjaaja laittaa kuvan pinon alimmaiseksi ja ojentaa pinon apuohjaajalle. Apuohjaaja näyttää päällimmäistä kuvaa oppijoille ja sanoo siinä olevan sanan ja oppijat toistavat. Apuohjaaja siirtää sitten kuvan alimmaiseksi. Apuohjaaja ojentaa pinon piirissä seuraavana olevalle oppijalle ja asettuu itse sanakirjaksi takaviistoon aina vuorossa olevaan oppijaan nähden. Käydään kaikki opetuskuvat läpi muutamaan kertaan.

SANASTON TOIMINNALLINEN HARJOITTELU: ARVOJANA

Arvojana-harjoituksella oppijoita kannustetaan ilmaisemaan mielipiteitään. Ideana on liikkua sitä lähemmäs on minulle tärkeää-/ei ole minulle tärkeää -opetuskuva, mitä tärkeämpänä tai ei tärkeänä asian kokee.

Tehdään huoneeseen sen verran tilaa, että kaikki oppijat mahtuvat liikkumaan kahden vastakkaisiin seiniin kiinnitetyn kuvan (on minulle tärkeää - ja ei ole minulle tärkeää -kuvat) välillä. Ohjaaja menee ensin seisomaan kuvien keskikohtaan ja lähtee kävelemään hitaasti kohti on minulle tärkeää-kuvaa. Ohjaaja sanoo *“On minulle tärkeää”* ja näyttää yhtä peukaloa ylöspäin. Oppijat toistavat. Hän menee lähelle kuvaa, näyttää molempia peukaloita ylöspäin ja sanoo painokkaasti *“On minulle tärkeää”*. Oppijat toistavat. Ohjaaja siirtyy takaisin keskelle ja tekee saman *“Ei ole minulle tärkeää”*-kuvan suuntaan peukaloilla alaspäin näyttäen ja sanoen. Oppijat toistavat.

Ohjaaja ottaa kaikki arvokuvat (3-16) itselleen ja pyytää elein apuohjaajaa janan keskelle. Ohjaaja näyttää yhtä kuvaa ja sanoo kuvan mukaisesti esimerkiksi *“koulutus”*, oppijat toistavat. Apuohjaaja liikkuu mielipiteensä mukaisesti joko on minulle tärkeää- tai ei ole minulle tärkeää -kuvaa kohti. Ohjaaja toistaa sanan *“koulutus”* ja siirtyy itsekin valitsemaansa kohtaan arvojanaa (ehkä vähän eri kohtaan kuin apuohjaaja, jotta saadaan mallinnettua oman mielipiteen ilmaisemisen vapautta). Tehdään sama vielä toisella arvokuvalla. Nyt kaikki oppijat pyydetään keskelle. Ohjaaja näyttää ja sanoo kuvan mukaisesti, ja oppijat toistavat sanan ja liikkuvat kukin oman mielipiteensä mukaan arvojanalla. Käydään läpi kaikki kuvat. Pyydetään oppijoita istumaan takaisin piiriin. Jos arvojana-harjoitusta ei ole mahdollista tehdä, voidaan mielipiteitä ilmaista peukutuksilla ohjaajan ja apuohjaajan mallin mukaan niin, että kaikki oppijat peukuttavat oman mielipiteensä samaan aikaan.

DIALOGIN MALLINNUS

Ohjaaja ottaa erikseen on minulle tärkeää- ja ei ole minulle tärkeää-kuvat. Arvokuvat ovat esillä lattialla tai pöydällä. Hän näyttää *“on minulle tärkeää”* -kuvaa ja sanoo kuvan mukaisesti, oppijat toistavat. Toistetaan muutamaan kertaan. Sitten ohjaaja näyttää jotain sopivaa arvokuvaa (esim. luonto) ja sanoo kuvan mukaisesti peukku ylöspäin näyttäen *“Luonto on minulle tärkeää”*. Oppijat toistavat. Valittu arvokuva palautetaan lattialle tai pöydälle. Apuohjaaja mallintaa samoin oman arvovalintansa.

Nyt ohjaaja näyttää ei ole tärkeää -kuvaa, sanoo kuvan mukaisesti ja oppijat toistavat. Tehdään samoin muutaman kerran. Ohjaaja valitsee nyt itselleen sopivan arvokuvan ja sanoo sen mukaisesti esimerkiksi *“Raha ei ole minulle tärkeää”*, oppijat toistavat. Arvokuva palautetaan lattialle tai pöydälle. Apuohjaaja mallintaa samoin oman arvovalintansa.

DIALOGIN HARJOITTELU: LUONTO ON MINULLE TÄRKEÄÄ

Ohjaaja ottaa itselleen ja apuohjaajalle yhden arvokuvan ja antaa jokaiselle oppijalle 1-2 arvokuvaa. Ohjaaja näyttää omaa kuvaansa ja sanoo mielipiteensä joko *“...on minulle tärkeää”* tai *“...ei ole minulle tärkeää”*. Ohjaaja viittaa vuoron apuohjaajalle, joka sanoo oman mielipiteensä arvokuvansa mukaisesti. Vuoro siirtyy seuraavalle oppijalle ja apuohjaaja siirtyy puhuvaksi sanakirjaksi. Kun kierros on valmis, vaihdetaan kuvia ja tehdään sama harjoitus vielä muutaman kerran.

DIALOGIN HARJOITTELU: MIKÄ ON SINULLE TÄRKEÄÄ?

Arvokuvat laitetaan esille lattialle tai pöydälle niin, että jokainen näkee ne. Ohjaaja kysyy elehtien kysyvästi ja peukku ylös näyttäen apuohjaajalta: *“Mikä on sinulle tärkeää?”*, oppijat toistavat kysymyksen. Kysytään ja toistetaan vielä kerran. Apuohjaaja vastaa jotain arvokuvaa näyttäen *“...on minulle tärkeää”*. Nyt apuohjaaja kysyy seuraavalta oppijalta *“Mikä on sinulle tärkeää?”* ja siirtyy puhuvaksi sanakirjaksi oppijoiden piirin taakse. Oppija vastaa ja kokonaisella virkkeellä ja kysyy kysymyksen seuraavalta oppijalta. Käydään koko kierros läpi.

Toisella kierroksella ohjaaja kysyy apuohjaajalta *“Mikä ei ole sinulle tärkeää?”* elehtien kysyvästi ja peukku alas näyttäen, oppijat toistavat muutamaan kertaan. Apuohjaaja vastaa jotain kuvaa näyttäen *“...ei ole minulle tärkeää”*. Apuohjaaja kysyy saman kysymyksen seuraavalta oppijalta ja siirtyy itse puhuvaksi sanakirjaksi. Jatketaan kierros loppuun.

LISÄTEHTÄVÄ: LUONTO ON HÄNELLE TÄRKEÄÄ

Lisätehtävänä harjoitellaan hän-muotoa. Kaikki arvokuvat ovat esillä esimerkiksi lattialla. Apuohjaaja ottaa niistä 1-3 ja näyttää ne kaikille sanoen *“X ja X on minulle tärkeää”*. Ohjaaja viittaa kädellä apuohjaajan päin ja sanoo: *“X ja X on hänelle tärkeää”*. Apuohjaaja palauttaa kortit ja ohjaaja valitsee omat korttinsa. Apuohjaaja siirtyy puhuvaksi sanakirjaksi ja kehottaa vuorossa seuraavana olevaa oppijaa esittelemään ohjaajan valinnat sanomalla *“kerro”*. Sitten vuorossa ollut oppija valitsee omat kuvat ja seuraava oppija esittelee ne. Jatketaan näin piiri loppuun asti.

TUOKION LOPETUS

Jaa oppijoille sanastomonisteet. Toistakaa monisteen sanat ja fraasit vielä kerran. Taputtakaa yhdessä, kiitä ja kehu oppijoita: *“Hieno, hyvin tehty! Nähdään ensi kerralla! Hei hei!”*.